

Eläinlääkäripalvelutyöryhmä, 12.kokous, pöytäkirja

Aihe: Lakiluonnoksen käsittelyä, kuntien järjestämisvelvoitteen määrittelyä koskevat perustelut, Helsingin yliopiston asema eläinlääkäripalvelujen tuottajana, palkkaus ja palkkioiden ja korvausten periminen asiakkailta

Aika: 29.6.2021 klo 13-16

Paikka: Teams

Osanottajat: Taina Aaltonen, Kajsa Hakulin, Johanna Wallius, Aapo Kangas (MMM)
Jenni Aaltonen, KT
Katri Kiviniemi, Elias Dahlsten, SELL
Sanna Hellström, SEY
Janne Lunden, Mari Heinonen, HY
Kaisa Mäntynen, Kuntaliitto
Jani Soini, Pirkko Pirinen, AVI
Mia Salonen, KKV
Leena Suojala, MTK/SLC
Anne-Marie Välikangas, VM

1. Kokouksen aloittaminen
2. Ruotsin valtion tarkastusviraston raportti piirieläinlääkärijärjestelmästä

https://www.riksrevisionen.se/download/18.41431b5d178176f89619e58a/1615969789533/RiR%202021_04%20Anpassad.pdf

- esitys (*Kajsa Hakulin, MMM*)

Keskustelu

Sanna Hellström, SEY: Ei kannata tehdä samoja virheitä, joita Ruotsissa on tehty. Päivystyksen järjestämisessä on kaksi vaihtoehtoa. Se on joko yksityiselle määrätty velvoite tai viranomaisen tehtävä. Päivystyksen järjestäminen ei ole taloudellisesti kannattavaa. Yksityisellä on kilpailuetu, jos sen ei tarvitse päivystää.

Elinkeinona eläintilat täytyy huomioida, ja eläinlääkäripalvelujen suuntaaminen ensisijassa tuotantotiloille on ymmärrettävää, mutta maailma on muuttunut. Yhteiskunnalla on velvollisuus huolehtia muistakin kuin tuotantoeläimistä.

Leena Suojala, MTK/SLC: On hyvä verrata Ruotsiin. Otetaan opiksi, mutta huomataan myös hyvät puolet. Ruotsin notifikaatio meni läpi, joten siitä voidaan ottaa esimerkkiä. Kilpailuetu, jonka yksityinen saa, kun ei päivystä, tulee huomioida arvioissa.

Mia Salonen, KKV: Yksityinen ei saa todellista kilpailuetua, koska julkinen ei rahoita toimintaansa palvelusta saatavilla maksuilla. Jotta yksityisellä olisi kilpailuetu, niin silloin rahoitus tulisi tulla itse palvelusta,

Taina Aaltonen, MMM, pj: Yksityisen päivystysvelvollisuus on niissä maissa, joissa etäisyydet ovat lyhyet. Eläinlääketieteellisillä peruspalveluilla rahoitetaan Suomessa kalliita ja kannattamattomia kiirepalveluja ja päivystystä.

Pohjois-Savon selvityksessä ehdotettiin, että eläinlääkärin palkkausta pitäisi painottaa päivitykseen, koska kukaan ei halua tehdä sitä. Päivitys on se kivi kengässä, joka tulee jotenkin mahdollistaa.

Katri Kiviniemi, SELL: Ruotsin järjestelmä on erikoinen, kun työaikalainsäädäntöä ei noudateta, mutta virka-aikana palkka on kiinteä ja virka-ajanulkopuolella palkkaus riippuu suoritetuista toimenpiteistä ja niiden vaativuudesta. Eläinlääkäreitä on vaikea saada näillä ehdoilla. Ruotsista on saatu viestiä, että työntekijöitä ei saada ja koko järjestelmä on romahtamassa tekijöiden puutteeseen. Ruotsin malli ei siten tässä suhteessa voi olla esimerkkinä.

3. Kuntien järjestämisvelvoitteen määrittely

-ehdotetun kuntien järjestämisvelvoitteen uudelleen määrittelyn perustelut

-esitys, *Johanna Wallius, MMM*

-työryhmän jäsenten kysymykset ja kommentit

Leena Suojala MTK/SLC: 9 §:n toimenpideluettelon kohdat 10 ja 11, onko eläinten terveys jätetty perusteluista vahingossa pois?

Johanna Wallius, MMM: Kalvolla oli lyhennetty asioita, tarkastan vielä perustelujen osalta

Sanna Hellström, SEY: 9 §:n toimenpideluettelossa oli loogisuusvirhe mielestäni. Kohdassa 10 on hoitotarpeen arviointi ja kohdassa 12 ensiavun luonteinen hoito. Silti ei ole mitään muuta hoitovelvoitetta kuin suun terveyden hoito. Oliko tämä tavoitteena? Mitä tarkoitetaan ensiavun luonteisella hoidolla esimerkiksi ontuvan koiran kohdalla?

Kajsa Hakulin, MMM: Tutkimus ja arviointi koskee kaikkia eläimiä. Hoito on jaettu näin, koska tuotantoeläimille annetaan kaikki hoito, mikä on toteutettavissa pitopaikoissa ja on taloudellisesti perusteltua. Muille annetaan vain ensiapu, ja joitain rajoitetusti määriteltäviä hoitoja, koska niille erilaisia hoitovaihtoehtoja on huomattavasti enemmän eikä niitä kaikkia voida sisällyttää kuntien järjestämisvelvoitteeseen.

Ontuva koira saa tapauksesta ja omistajan halusta riippuen joko ensiapuhoidon ja jatkohoidon tarpeen arvion tai osoituksen jatkotutkimuksiin ja hoitoon muualla. Jos ensiavun luonteiseen hoitoon sisältyy vastaavan tasoinen jatkotoimenpide, se voidaan tehdä 9 §:n puitteissa.

Taina Aaltonen, MMM, pj: 9 § kohtaan 10 voisi tehdä lisäviittauksen perusteluissa, jotta tulee selväksi, miten hoito menee tutkimusten jälkeen

Sanna Hellström, SEY: Tärkeää, että säilyy mahdollisuus antaa myös vaatimatonta hoitoa, kevyesti ja edullisesti.

Vapautusmahdollisuus, eli 11 §, on hyvä. Meillä on maassa monenlaisia paikkoja ja paljon olosuhdevaihteluita, mikä tulee huomioida.

Anne-Mari Välikangas, VM: Palvelujen määrittelyssä joutuu punnitsemaan tarkoituksenmukaisuutta ja missä määrin on mahdollista mennä toimenpiteisiin, jotka hoituisivat markkinoiden kautta. Lista näyttää laajalta ja tässä on esitetty myös hoitotoimiakin. Onko rajanveto oikeassa kohti?

Katri Kiviniemi, SELL: Miten on porojen laita? Koskeeko poroja synnytyssapu, tiineysultra ja muu listan tuotantoeläimille kuuluva palvelu? Kastraatioista ja sterilisaatioista: miten hoidetaan yritysten koirat?

Tarhaolosuhteissa olisi hyvä saada huskyfarmille leikkaukset. Lisäksi, miten eläinlääkäri voi ylläpitää taitojaan, jos ei tee leikkauksia? Miten kunnaneläinlääkärin työ voi säilyä houkuttelevana?

Todistukset tuontia ja vientiä varten ovat tärkeitä. Usein niihin riittää vain virkaeläinlääkärin todistus

Hammashoidon osalta ehdotettu pykälä on hyvä, mutta perustelut tulee saada paremmiksi. Hammaskivi ei ole sinänsä ole terveysongelma. Kohdan 12 perusteluissa on mainittu järjestämisvelvoitteeseen kuulumattomien hoitojen yhteydessä lähinnä hyvinkin vaativia hoitoja. Lainkohdan tulkintaa helpottaisi, jos luettelaisiin myös sellaisia suhteellisen yleisiä hoitomuotoja, joita ei kuitenkaan ole sisällytetty järjestämisvelvoitteeseen.

Nupoutuksen yhteydessä kastroidaan usein nautoja. Kuuluvatko nekin järjestämisvelvoitteeseen?

Taina Aaltonen, MMM, pj: Porot kuuluvat tuotantoeläimiin ilman poikkeuksia. Koiratarhojen hoidossa on kyse rajanvedosta. Vaikka ne eivät ole listalla, ei kunnalle tule kieltoa tehdä markkinahintaisista palvelua. Tuonti- ja vientitodistusten tekovelvoite tulee itsestään muun lainsäädännön kautta, koska ovat virkatehtäviä.

Leena Suojala, MTK/SLC: Listat menevät helposti sekaisin. Mikä on lista velvoitteista ja mikä mahdollisuuksista. Nostin viimeksikin koiran kastraation esiin, samoin naudat, lampaan ja vuohen. Härkiä kuitenkin käytetään yleisesti. Rajanvedossa nostaisin koiran rajan tälle puolen.

Sanna Hellström, SEY: Kun tätä listaa sanotaan laajaksi, niin ei tunneta eläinhoidon nykytilaa. Pidän listaa minimisettinä. Eläinlääkärin saaminen työhön on jotenkin turvattu

Kajsa Hakulin, MMM: Porot ovat tuotantoeläimiä ja niille on samat palvelut kuin muille tuotantoeläimille. Tiineysultra sisältyy järjestämisvelvoitteeseen porojen osalta. Nautojen kastratio, jos todella on laajalti käytössä, voidaan lisätä listaan, samoin lampaiden ja vuohien kastratio. Tuotantoeläinten palveluita ei ole ollut tarkoitus rajata pois.

Koirien sterilaatioiden osalta on kysymyksiä, ne eivät nyt ole EHOssa, ja me emme pysty tekemään vaikutusarviota tämän osalta. Onko kuntia, joissa ei tehdä koirien sterilaatioita? Siltä osin kuin on kyse palveluiden kuvaamisesta, olisi hyvä, jos SELL voisi tehdä ehdotuksia suoraan tekstiin.

Miia Salonen, KKV: Listauksen perusteluista. SGEI-menettely on kai lähtökohta? Markkinapuute on keskeinen SGEI-palvelun luonteessa ja tilanteessa, jossa päädytään SGEI-menettelyyn. Perusteluun kaivataan näkökulmaa, minkä takia on välttämätöntä, että listan tehtävät annetaan kunnalle tehtäväksi. Kääntäen tarvitaan perusteluja siitä, missä markkinat epäonnistuvat? Tätä KKV mielellään näkisi.

Ruotsin malli on SGEI-palveluna notifioitu ja se on komissiossa hyväksytty. Jordbruksverket-palvelut on perustettu alueille, joissa on tunnistettu aukkoja palveluissa. Näkökulma tarkastusviranomaisella on ollut se, että jordbruksverket on laiminlyönyt velvollisuuttaan tarkkailla markkinoita ja palvelupuutteita ja analysoida palveluidensa markkinavaikutuksia. Lähtökohta on se, että kunnat eivät Ruotsissa tee mitään muuta kuin lakisääteisiä tehtäviä. Ovat siis tiukempia kuntien osallistumiseen elinkeinotoimintaan.

Katri Kiviniemi, SELL: Voimme yrittää selvittää koirien sterilaatiota. Käsitys on se, että kastratioita tehdään kaikkialla, mutta ei sterilaatiota

Leena Suojala, MTK/SLC: koiran kastratio kuuluu listaan mukaan, mutta sterilisaatio ei kuulu.

Meillä on perustelut markkinapuutteista, kun alueelliset erot huomioidaan. Miten palvelun saatavuus määritellään? Yleisen edun huomioimiseksi alueelliset erot tulee huomioida. Etelä-Suomi ei ole referenssitaso.

Johanna Wallius, MMM: Markkinapuute on SGEI:n edellytys. Palvelun tulee olla saatavilla, kohtuuhintaisesti ja yhdenvertaisesti. Me emme voi mennä tasolle, jossa listan joka kohtaan perustellaan, että tämä palvelu on markkinapuutteen alaista. Emme voi asettaa päivystyspalveluvelvoitetta yksin. Pitää olla sellainen velvoitepaketti, joka pystytään hoitamaan. Minimipaketti. Jos tämä ei mene näin läpi, tulee koko järjestelmä remontoida. Jokaisen toimenpiteen perustelu ei voi olla lähtökohta.

-julkisin varoin tuettuihin palveluihin liittyvä avoimuusvelvoite

-esitys (*Johanna Wallius, MMM*)

-työryhmän jäsenten kysymykset ja kommentit

Sanna Hellström, SEY: ”Ei sovelleta, jos ei merkittävästi vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”. Miten tämä vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan?

Katri Kiviniemi, SELL: Mitä tämä tarkoittaa käytännössä? Potilasohjelmistoista saa kunnan raportin, mutta voiko sitä käyttää? On helpompaa, jos kunta laskuttaa asiakkaita. Kaikki muutokset liittyvät taas kaikkeen.

Leena Suojala, MTK/SLC: Millä tasolla tämä raportoidaan? KELL palkkiot menevät jo nyt tiedoksi kunnalle. En usko, että tästä tulee suurta ongelmaa.

Johanna Wallius, MMM: En osaa sanoa, miten menee käytännössä, enkä tunne kuntien liikevaihtoa. Kuinka monta kuntaa ylittää raja-arvon? Vaikutukset jäsenvaltioiden väliseen kauppaan syntyvät helposti sisämarkkinoilla. Ei saa kuitenkaan jäädä epäselvyyttä siitä, sovelletaanko tätä avoimuutta vai ei. Tämän huomioiminen voi auttaa notifiointissa.

Kajsa Hakulin, MMM: Jos lähdetään siitä, että tämä pitää notifioida, niin jollain tavalla kustannustiedot pitää saada kerättyä kunnista. Pitää olla järjestelmä, jolla kunnista saadaan tiedot, miten paljon näihin palveluihin on laitettu rahaa. Avoimuuslainsäädännön käyttö tässä on helpompi tie kuin rakentaa jotain uutta.

Sanna Hellström, SEY: Tiedot on luultavasti kohtuuhelposti saatavilla kunnilta.

Miia Salonen, KKV: Voidaanko pitää todennäköisenä, että joku toisesta jäsenvaltiosta haluaa tulla Suomeen tarjoamaan ell-palveluita? Jos voi, niin sääntelyn muutos vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Rima on oikeuskäytännössä matalalla. EU-oikeuskäytännöstä löytyy esimerkkejä. Tämä on luultavasti komissiolle tärkeää, joten pidetään tätä mukana. Kuntien taloustietoja koskeva lainsäädäntö on uudistunut, ja siellä on kunnille raportointivelvoitteita. Kunnat ovat siis jo uudistaneet kirjanpitoaan ja raportointiaan. Tätä kautta on saatavilla kuntien taloustietoja. Uuden velvoitteen ei siis pitäisi olla mahdoton. VM:n kuntapuoli tietää varmasti enemmän.

Leena Suojala, MTK/SLC: Näkisin, että avoimuusvelvoite tyydyttää komissiota tietyin osin. Kuntien järjestelmät sopeutuvat tähän kyllä.

Anne-Mari Välikangas, VM: Kuntien automaattisen taloustietojen raportoinnin kehitys on muuttunut tosiaan viime aikoina. En osaa sanoa, miten tällä hetkellä eläinlääkäripalvelut näkyvät niistä. Voin ottaa talon sisällä asian esiin. Kun palvelut perustuvat SGEI:hin, liittyy siihen muun muassa nämä raportointivelvoitteet. SGEI:n käyttö tässä vaatii edelleen parempaa selvittämistä. Soveltuuko se tähän todella? Kannattaa kysyä TEM:ltä

- lemmikkieläimille suunnattujen eläinlääkäripalvelujen järjestäminen väestötiheillä alueilla
- kysely kunnille järjestämisvelvoitteen muutoksen vaikutuksesta

Taina Aaltonen, MMM, pj: Lemmikkieläinpalveluiden tarjoaminen väestötiheillä alueilla –selvitys on jaettu työryhmälle. On myös lähetetty kysely kunnille, josta odotetaan tuloksia kesän jälkeen.

Kajsa Hakulin, MMM: Jotta voidaan järjestää palveluita, joissa on markkinapuute, tulee järjestää myös palveluita, joissa ei ole. Pakettia ei voi hajottaa.

Toukokuun kokouksen jälkeen tehtiin pikakysely aluehallintovirastoista, miten ehdotettu uusi järjestämisvelvoite vaikuttaisi väestötiheillä alueilla. Kyselyn perusteella useimmat kaupungit järjestävät peruseläinlääkäripalveluita lemmikkieläimille, vaikka palvelua on muutoin saatavilla alueella. Näihin kaupunkeihin ehdotettu uusi järjestämisvelvoite ei vaikuttaisi ollenkaan. Kahdessa kaupungissa ei ole järjestetty eläinlääkäripalveluja ollenkaan kunnan omana tuotantona ja hyötyeläinpalveluita ostetaan naapurikunnasta. Näillä kaupungeilla on sopimus yksityisten eläinlääkäriasemien kanssa lemmikkieläinten kiireellisestä eläinlääkärintavasta arkena, eli eläinlääkäriasemat sitoutuvat ottamaan vastaan tällaisia potilaita ajanvarauksen ohi. Sopimuksesta ei makseta korvausta. On oletettavaa, että sopimukseen voitaisiin lisätä myös lemmikkieläinten peruseläinlääkäripalvelut ilman korvausta, jos niitä sisällytettäisiin kuntien järjestämisvastuuseen.

Vaikutusten tarkempaa arviointia varten MMM on myös Kuntaliiton ystävällisellä avustuksella toimittanut kyselyn kaikille ympäristöterveyden yt-alueille.

4. Lakiluonnoksen käsittelyä, Helsingin yliopiston rooli eläinlääkäripalvelujen tuottajana

-esitys (*Johanna Wallius, MMM*)

-työryhmän kysymykset ja kommentit

Janne Lunden, HY: Ensimmäiset ajatukset ovat positiivisia. Ehdotus antaa kaivatun jatkuvuuden yliopistolle potilasmateriaalin saatavuudesta, jota vaaditaan opetukseen. Meillä ei ole toimivaa eläinlääkintähuoltoa, jos meillä ei ole ammattitaitoista eläinlääkärikuntaa.

Raportoinnit ja kustannusten muodostuksen vaatimukset eivät ensi silmäyksellä näytä ylitsepääsemättömiltä. Toiminta-alueen määrittelyn osalta ehdotus näyttää pragmaattiselta ja järkevältä.

Pidämme positiivisena ja hyvänä alkuna.

Mari Heinonen, HY: Pari pientä juttua tiedoksi. Matkasubventioita ei ole ollut käytössä pitkään aikaan HY:n toiminta-alueella. Toiminta-alueen osalta sopimukset ovat Mäntsälän ja Päijät-Hämeen kanssa ja Helsingin alueella. On pelko siitä, että kunta välttää velvoitteensa sillä, että juuri ennen kuin laki tulee voimaan, irtisanoo sopimuksensa.

Yliopisto ei voi tehdä eläinsuojelua tai virkatehtäviä.

Sanna Hellström, SEY: Yliopiston potilasmateriaali on syytä turvata. Tässä voittajia ovat kaikki. ”Tulee huolehtia, että yliopiston maksut ovat kohtuullisia” – miten tämä toteutuu? Varsinkin, kun yliopistollinen eläinsairaala on niin korkeatasoinen kuin se on.

Leena Suojala, MTK/SLC: Puutun samaan kuin Hellström. Itse näen, että vain yllä käsitellyn listan toimenpiteiden hinnat ovat niitä, joiden tulee olla kohtuuhintaisia. Tämä heijastaa koko listan hintakaton tarvetta yleisestikin. Myös Mäntsälän eläinsairaala tulee huomioida.

Anne-Mari Välikangas, VM: Ollaan säätämässä erilaisia velvoitteita eri kunnille. Tällä puututaan kuntien itsehallintoon. Tämä tulee perustella hyvin ja arvioida vaikutukset kyseisiin kuntiin.

Janne Lunden, HY: Toiminta-alue ja sen määrittely sopimusten perusteella voi olla riski.

Johanna Wallius, MMM: Virkatehtäviä ei sisälly yliopiston kontolle. Aikajännekysymys ei ole tullut mieleen. Tätä pitää vielä pohtia. Jos säädetään alue muilla tavoin, voi siinäkin tulla hankaluuksia.

Lain voimaan tulo voi eri siirtymien jälkeen viedä pitkäänkin. Voiko kuntien sopimusvapautta tässä välissä rajoittaa?

Kohtuuhintaisuus koskee vain lakisääteistä palvelulistaa. Nämä kustannukset eivät saa olla korkeita, eikä niillä tule kattaa erityisterveydenhoidon kustannuksia tai muita korkeatasoisen hoidon tuomia kustannuksia.

5. Lakiluonnoksen käsittelyä, palkkaus ja palkkioiden ja korvausten periminen asiakkailta, ostopalveluiden asiakashinnat

-esitys (*Johanna Wallius, MMM*)

-työryhmän kysymykset ja kommentit

Katri Kiviniemi, SELL: Mielenkiintoista, että koko ajan törmätään siihen, että palkkausjärjestelmä on kummajainen ja ongelmien aiheuttaja. Puoltaa sitä, että laki mahdollistaa palkkausjärjestelmän rukkaamista jossain kohti. Työmarkkinaosapuolet voisivat tehdä pilottiprojekteja, jos laki antaa siihen mahdollisuudet.

Pitää olla mahdollisuus periä maksuja myös aineista ja rehuista.

Liittyykö kohtuuhintaisuus pelkästään kunnan tuottamiin palveluihin vai myös ostopalveluihin?

Jenni Aaltonen, KT: Tarvitaan tätä pykälämuutosta, jotta muutoksesta voidaan työmarkkinaosapuolten kesken sopia. Laki ei saa estää muutosta. Me haluaisimme viimeistään 2026 alkaen uuden palkkausjärjestelmän. Kannatamme tämän mahdollistavaa pykälää.

Jos tämä vaihtoehtopykälä toteutuu, niin mitä se sitten vaatii käytännössä toteutuakseen? Vaatiiko esimerkiksi ministeriön tasolla jotain?

Sanna Hellström, SEY: Lakiesityksen tulee mahdollistaa kehitys. Lailla ei tule tehdä työmarkkinapolitiikkaa. Eläinlääkäripalveluiden saatavuus on yksi ydinkysymyksistä koko järjestelmälle. Kohtuuhintaisuus on yksi osa saatavuutta.

Leena Suojala MTK/SLC: Meillä on äärettömän monimutkainen järjestelmä. Hyvä että nostettiin esiin tämä julkisen palvelun ja yksityisen palvelun ero, hallintotehtävän ja maksujen osalta. Julkisoikeudellisen ja yksityisoikeudellisen maksun ero.

Olemme ajatelleet, että liian isoja remontteja ei tule tehdä, koska riskit ovat liian suuret. Pidän kokonaispalkkausta riskinä. Ruotsissa on ongelmia palveluiden saatavuuden varmistamisen osalta, koska työ ei houkuta eläinlääkäreitä. Kokonaispalkkausjärjestelmä on riski. Se ei ole sellainen, että se houkuttelisi eläinlääkäreitä. Ei voida kristallipallosta nähdä muutoksen vaikutuksia.

Ei lähdetä romuttamaan kunnaneläinlääkärjärjestelmää.

Vain joihinkin palveluihin maksukatto? Maksukatto pitäisi olla koko listalle, ettei ajeta käyttämään vain niitä palveluita, joille on määrätty maksukatto.

Yhtiöittämissaaste on tulossa kunnille joka tapauksessa, jos palkkausjärjestelmä muuttuu.

Kaisa Mäntynen, Kuntaliitto: Tarve uudistaa ja selkeyttää on ymmärrettävä. Kuntaliitto huolestuu aina, kun vastuita ja kustannuksia annetaan kunnalle. Kuinka arvioidaan lakiehdotuksen kustannusvaikutuksia, jos lain vaikutukset vaihtoehtoisia?

Johanna Wallius, MMM: Kohtuuhintaisuus koskisi sekä kunnan tuottamia palveluja että ostopalveluita. Järjestäjällä, joka tekee sopimuksen yksityisen kanssa, on velvoite huolehtia, että palvelut ovat kohtuuhintaisia ja sisältää tarpeen mukaan matkustuskustannusten alentamisen. Tarkoitus ei kuitenkaan ole, että palvelut olisivat aina samanhintaisia. Maksukatto lisää järjestäjän kustannuksia, kun ei voida periä täyttä hintaa palvelun tuottamisesta. Jos maksukatto säädettäisiin kaikille toimenpiteille, vaikutus järjestäjän kustannuksiin voisi olla merkittävä. Siksi ehdotetaan mahdollisuutta maksukattoon vain tiettyjen kriittisiksi määriteltyjen toimenpiteiden osalta.

Ehdotuksessa ei ole ollut pilotointiajatusta. Jos valtakunnallinen virkaehtosopimus syntyy, niin kaikki alueet siirtyvät uuteen palkkaukseen yhtä aikaa. En näe, että tämä ehdotus mahdollistaa pilotoinnit. Pilotoinnista jouduttaisiin tekemään erillinen lakiesitys kokeilulainsäädäntönä, ja siitä tuskin saataisiin tuloksia vuoteen 2026 mennessä.

Mitä muutos vaatii ministeriöltä toteutuakseen? Ei se varsinaisesti vaadi mitään. Virkaehtosopimus tulee voimaan, eikä vaadi ministeriön toimia. Ehkä myöhemmin kumotaan tarpeettomia momenteja tms.

Kustannusten arviointi. Nykymalli on mahdollinen, jolloin palkkakustannukset ovat nykyiset. Jos työmarkkinajärjestöt muuttavat sopimustaan, se ei ole lain seuraus. Tämä ei olisi siltä osin budjettilaki. Kokonaisuus tulee tietysti vaikutustenarvioinnissa kuvata.

Leena Suojala, MTK/SLC: Pilotointihankkeesta samaa mieltä kuin Wallius. Ei kannata lähteä tekemään vielä kolmatta vaihtoehtoa, luoda pilotointihanketta tähän kylkeen.

6. Johtopäätökset

Käytiin läpi Ruotsin raportti ja keskusteltiin siitä. Ruotsi vertautuu hyvin Suomen olosuhteisiin. Päivystys on vaikeaa molemmille. KKV oli kiinnittänyt raportista huomiota siihen, että JBV ei ollut seurannut markkinatilannetta,

Pakollisten tehtävien luetteloon on lisätty perustelut siitä, miksi julkisen tahon tulee se järjestää. Luettelo vastaa pitkälti Ruokaviraston EHO-ohjelmaa.

Markkinoiden epäonnistumista tulee kuvata vielä tarkemmin SGEI notifikaatiota silmällä pitäen. Kyseessä on silti kokonaisuus, jota ei voida hajottaa. Otetaan tarkemmin yhteys TEM:iin SGEI-kriteerien soveltamisessa.

Ehdotukseen on lisätty mahdollisuus vapauttaa järjestäjää järjestämisvastuusta hakemuksesta, ja kuvattu kriteerit poikkeushakemuksen arvioinnille.

Kunnaneläinlääkäriin työnkuvan on kuitenkin oltava sellainen, että rekrytointi onnistuu.

Järjestämisveloitteeseen kuuluvia palveluita koskevassa keskustelussa nousi esille tarve sisällyttää järjestämisvastuuseen koirien, nautojen ja lampaiden kastraatiot. Listan rajanvetoa toivottiin myös pohdittavan. Lisätään kuvausta ”keskitason” eläinlääkäripalveluista, jotka jäisivät kuitenkin markkinoiden hoidettavaksi. Voisi olla hyvä, että listan kohta 10 sidottaisiin jotenkin eläimen hoitoon ja kohtiin 11 ja 12, esim. perusteluissa.

Kunnille on lähetetty kysely ehdotetun uuden järjestämisveloitteen vaikutuksesta. Käytiin läpi myös pikakyselyssä selvitettyjä vaikutuksia väestötiheillä alueilla.

Kuntien kustannukset olisi saatava raportoitua riittävällä tarkkuudella. VM edustaja lupasi selvittää kuntien taloustietojen jaottelua syksyyn mennessä.

Käsiteltiin vaihtoehtoisia säännöksiä asiakasmaksujen perimiselle, jotka ovat kytköksissä kunnaneläinlääkärien palkkausjärjestelmään. Käsiteltiin ostopalvelujen asiakashintoja suhteessa perustuslain 124 §:ään. Missä määrin ostopalvelut ovat julkinen hallintotehtävä ja onko mahdollista poiketa julkisoikeudellisia maksuja koskevista säännöksistä?

Keskusteltiin maksullisesta yhteydenottopalvelusta ja tulisiko siihen soveltaa hallintolain säännöksiä neuvonnan maksuttomuudesta.

Työmarkkinaosapuolet toivoivat mahdollisuutta pilotoida palkkausjärjestelmiä ennen 2026, mutta lakiehdotus ei tätä sisällä. Jos pilotointia halutaan toteuttaa, siitä pitää tehdä erillinen lakiesitys kokeiluhankkeesta.

Käsiteltiin ehdotusta, jolla säädetään Helsingin yliopiston roolista eläinlääkäripalvelujen tuottajana rajatulla alueella, ja miten tämä vaikuttaisi asiakashintoihin ja kuntien itsehallintoon ja kustannuksiin. Palvelualueen määrittely voi mahdollisesti olla ongelmallista.

Kuntien kohtelua eri tavoin pitää aina perustella hyvin ottaen huomioon kuntien itsehallinnon.

7. Kokouksen päätös